

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE
Broj : UPI-101/2-02-1829/3
Podgorica, 24.12.2018. godine

Na osnovu člana 18 Zakona o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore”, br. 54/16), člana 21a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (“Službeni List Crne Gore”, br. 5/12, 25/12, 61/12, 20/13, 17/14, 6/15, 80/15, 35/16, 41/16, 73/16, 3/17 i 19/17), člana 18 i člana 46 Zakona o upravnom postupku (“Službeni List Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), a odlučujući po zahtjevu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja (broj: UPI-101/2-02-1829/1 od 19.11.2018. godine) Agencija za zaštitu prirode i životne sredine **donosi**

RJEŠENJE

I **UTVRĐUJU se** sljedeće smjernice i uslovi zaštite prirode za izradu za izradu Odgajivačko – selekcijskog programa pčelinjih matica *Apis mellifera carnica* Pollman, 1879, za period od pet godina:

1. Prirodne karakteristike područja

Lokacija na kojoj će se realizovati Odgajivačko – selekcijski program je Do Pješivački, koji se nalazi se na teritoriji Opštine Danilovgrad. Kordinate lokacije su N42.594602 E19.022385.

Od četiri poznate regionalne geotektonске jedinice jugoistočnih Dinarida koje učestvuju u izgradnji terena Crne Gore (Jadransko-jonski sistem, Pindos-cukali zona/Barsko-budvanska zona, zona Visokog krša i Durmitorska navlaka), na području opštine Danilovgrad zastupljen je Visoki Krš. Područje bjelopavličke ravnice karakteriše dominantan uticaj mediteranske klime (duga, vrela i suva ljeta i relativno blage i kišovite zime), sa rijetkim klimatskim ekstremima tokom godine. U brdsko planinskim djelovima Opštine, klimatske razlike su veoma izražene sa karakteristikama umjereno kontinentalne klime, dok u visokim planinskim predjelima prelazi u kontinentalnu i planinsku klimu, što se zapaža na terenima od preko 650mnv. Srednja godišnja temperatura vazduha kreće se od 4°C u planinskim predjelima, do 15°C u dolini rijeke Zete. Najviše temperature su od juna do avgusta, a najniže od decembra do februara (januar 4,3°C, jul 24,2°C). Tereni niži od 600 mnv sa povoljnim klimatskim uslovima i dugim vegetacionim periodom su bogati florom i faunom, sa dosta plodnog zemljišta i bogatstvom vode (vodotoci, izvori, bunari). Takvi prostori zauzimaju oko 44% površine opštine Danilovgrad, dok oni iznad 600 mnv zauzimaju oko 56% teritorije Opštine. Rijeka Zeta je glavni vodotok šireg područja u dužini od oko 51 km, sa prosječnom širinom korita 45-50m (najveća širina je 90 m). Vodotok Donje Zete počinje od mjesta Glava Zete, gdje nastaje od vodotoka Oboštice i Perućice. Površina sliva Zete u profilu Danilovgrada iznosi 1215,8 km², a ukupan sлив rijeke Zete ima površinu od 1670 km². Područje karakterišu različiti tipovi staništa. Asocijaciju Querco-Carpinetum orientalis je termofilna submediteranska zajednica zastupljena do 300 m nadmorske visine. Vrste hrastova zastupljene u ovoj zajednici su: *Quercus trojana*, *Quercus cerris* i *Quercis pubescens*. Antropogeni uticaj na području je izražen, jer je veliki dio ovih šuma iskrčen, stvaranjem poljoprivrednog zemljišta tokom

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleteretska 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

druge polovine prošlog vijeka, gdje su nekada postojale veće šumske sastojine. Visinsku zonu od 300-800 m karakteriše termofilna asocijacija Quercetum cerris mediterano-montanum, u čiji sastav ulazi znatan broj submediteranskih i kserofilnih drvenastih vrsta, što ukazuje na prodor uticaja mediterana (npr. makedonski hrast, česmin - *Quercus trojana*, cer - *Quercus cerris*, medunac – *Quercus pubescens*, bjelograbić - *Carpinus orientalis*). Važna staništa koja su prisutna na području opštine su i pećine, među kojima: Patalina u Pješvcima, Studendula i Bojanova pećina na Garču, Vilina pećina na Liscu, Babljača u Martinićima itd.

2. Podaci o zaštićenim područjima, tipovima staništa i zaštićenim vrstama

Na području Opštine Danilovgrad nema zaštićenih područja prirode. Prostorno-urbanističkim planom Opštine Danilovgrad nisu utvrđeni potencijalni objekti zaštite.

Područja pod posebnom zaštitom sa statusom nacionalnih ili regionalnih parkova čine osnovne tačke mreže ekosistema u Crnoj Gori koje čine dva primama ekološka koridora (biokoridor Jugoistočnih Dinarskih planina („Dinarski luk“), koji se proteže od Alpa do Prokletija i Skardsko- Pindskog lanca planina i koridor obalskih planina: Orjen – Lovćen – Rumija). Treći koridor, značajan za opštinu Danilovgrad, postire se u pravcu Orjen - Pusti Lisac - Maganik – Sinjaljevina – Kovren.

Na području Opštine Danilovgrad nalaze se zaštićene biljne i životinjske vrste, po osnovu Rješenja o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG“, br. 76/06):

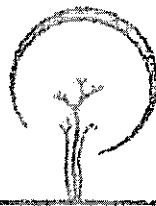
- Skadarски dub (*Quercus robur scutariensis* Cemj.) – na lokalitetu Ćurilac kod Danilovgrada, kao na i drugim lokalitetima u Bjelopavićkoj ravnici;
- Buksa, šimšir (*Buxus sempervirens* L) na području Slatine i Krasovine,
- Zetska mekousna pastrmka (*Salmothymus obtusirostris zetensis*) još uvijek prisutna u dijelu gornjeg toka rijeke Zete, od Danilovgrada do Glave Zete;

Od drvenastih vrsta, na višim nadmorskim visinama, na području Opštine Danilovgrad prisutne su i:

- šume munike - u asocijaciji *Pinus heldreichii* mediterraneo – montanum Blečić et Lakušić) na Štitovu i Prekornici;
- Tisa (*Taxus baccata* L.) na području Bratkovice.

Tipovi staništa Natura 200, zastupljeni na području opštine Danilovgrad:

- 5110 STABILNE KSEROTERMOFILNE FORMACIJE ŠIMŠIRA (BUXUS SEMPERVIRENS) NA KAMENITIM PADINAMA. Izuzetno rijetka staništa u Crnoj Gori. Značajnija sastojina šimšira na površini od cca 30 hektara, je registrovana samo u okolini Danilovgrada (Slatina, Krasovina).
- 6220 * EUMEDITERANSKI KSEROFILNI TRAVNJACI (THERO-BRACHYPODIETEA) - Mezo- i termomediteranske kserofilne, obično otvorene, niske travne zajednice bogate jednogodišnjim vrstama. Zajednice se razvijaju na oligotrofnim zemljишima, obično na krečnjaku.
- 91M0 PANONSKO-BALKANSKE ŠUME CERA I KITNJAKA - Subkontinentalne termokserofilne šume cera (*Quercus cerris*), kitnjaka (*Q. petraea*), sladuna (*Q. frainetto*) i srodnih listopadnih hrastova. Rasprostranjene su generalno između 250 i 600 (800) mm, a javljaju se na različitim tipovima supstrata.
- 9250 ŠUME MAKEDONSKOG HRASTA - Supramediterranske ili mezomediteranske šume u kojima dominira polulistopadni makedonski hrast (*Quercus trojana*) sa brojnim klekama (*Juniperus spp.*) i kserofilnim javorovima (*Acer spp.*). Geološku podlogu ove tercijerno-reliktnе zajednice čine krečnjaci, dolomitizirani krečnjaci i rijede dolomiti.
- 95A0 VISOKE OROMEDITERANSKE ŠUME MUNIKE I MOLIKE, na području Štitova i Prekomice.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

V Protičereke 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 epamiontenegro@gmail.com • www.eza.org.me

3. Uslovi, zabrane i ograničenja pod kojima se radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu realizovati predmetnbog programa

Posebne smjernice i u uslovi zaštite prirode se sprovode u cilju organizovanog i osmišljenog odgajivačko-seleksijskog programa, sa namjerom podizanja proizvodnog i genetskog potencijala matica kranjske pčele i očuvanja njenih ekotipova u Crnoj Gori, što podrazumijeva:

- očuvanje biološke raznovrsnosti, koja se obezbeđuje gajenjem i unaprjeđivanjem lokalnih populacija kranjske rase pčela, što isključuje ukrštanje ili unos drugih rasa pčela,
 - obavljanje morfometrijskih mjerenja (najkasnije u drugoj godini sprovođenja programa) koja treba da posluže kao metoda pripadnosti rasi Apis mellifera carnica, odnosno ciljanom ekotipu. Ako se morfometrijskim analizama utvrdi da parametri odstupaju od rasnih karakteristika kranjske rase pčela za više od 12,5 %, takve matice treba isključiti iz daljeg odgoja,
 - kontinuirano obezbijedivanje adekvatne trutovske podloge za oplodnju proizvedenih matica da bi se mogućnost inbridinge svela na minimum,
 - na području na kome će se realizovati Odgajivačko – seleksijski Program, zabraniti upotrebu pesticida na bazi neonikotinoida,
- pri svakom seleksijskom pregledu treba izvršiti i pregled na prisustvo simptoma bolesti, odnosno utvrđivanja higijenskog kapaciteta pčelinjih društava uz propisno vođenje evidencije,
- o primijeniti najnovije metode utvrđivanja invadiranosti pčelinjim krpeljom (Varroa destructor) kod svih pčelinjih zajednica uključenih u odgajivačko-seleksijski program,
 - o jednom godišnje (kraj maja – jun) sprovoditi higijenski test „pin-killed test“ kojim se utvrđuje potencijalna otpornost pčela prema određenim pčelinjim bolestima,
- propisno obilježavanje matica pčela, kao i vođenje matične evidencije u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja i sadržaju registra pravnih lica za uzgoj, selekciju, proizvodnju i promet pčelinjih matica („Sl. list“ CG, br 17/17).
 - vršiti ocjenu odgajivačke vrijednosti matica majki, tako što se uzimaju u obzir sve posmatrane osobine u procesu dvogodišnje selekcije.

4. Mjere zaštite prirode se obezbjeduju:

- kreiranjem jedinstvenog odgajivačko-seleksijskog Programa, odnosno Progama odgajivanja i selekcije matica pčela kao jedinih reproduktivnih jedinki,
- sprovodenjem organizovanog i osmišljenog odgajivačko-seleksijskog rada, sa ciljem podizanja proizvodnog i genetskog potencijala matica kranjske pčele i očuvanja njene biološke raznovrsnosti (ekotipova) u Crnoj Gori,
- propisnom organizacijom realizacije odgajivačkog programa,
- redovnom kontrolom sprovođenja odgajivačko-seleksijskog programa i
- naučno – istraživačkim radom.

II Ukoliko se ne doneće Odgajivačko – seleksijskog programa pčelinjih matica *Apis mellifera carnica* Pollman, 1879, za period od pet godina, akt o smjernicama i uslovima zaštite prirode prestaje da važi u roku od dvije godine od dana dostavljanja akta.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleteriske 19 • 81100 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 448 500
Fax: +382 20 618 250 epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

Obrazloženje

Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja je 19.11.2018. godine Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine podnio zahtjev (broj: UPI-101/2-02-1829/1) za izdavanje akta o smjernicama i uslovima zaštite prirode u cilju izrade Odgajivačko – seleksijskog programa pčelinjih matica *Apis mellifera carnica* Pollman, 1879, za period od pet godina.

U postupku rješavanja predmetne upravne stvari unutar Agencije za zaštitu životne sredine pribavljen je stručno mišljenje (broj: UPI-101/2-01-1829/2) od strane Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje koje je dostavljeno 03.12.2018. godine.

Nakon razmatranja predmetnog zahtjeva i stručnog mišljenja o uslovima i smjernicama zaštite prirode ovaj organ je našao u dispozitivu navedene podatke, uslove i smjernice zaštite prirode koje treba ispoštovati prilikom izrade Odgajivačko – seleksijskog programa pčelinjih matica *Apis mellifera carnica* Pollman, 1879, za period od pet godina, sa ciljem zaštite prirodnih vrijednosti datog područja.

Član 18 stav 8 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, br. 54/16) propisuje da ukoliko se, *dokument iz stava 1 ovog člana ne doneše, akt o smjernicama i uslovima zaštite prirode prestaje da važi u roku od dvije godine od dana dostavljanja akta.*

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu održivog razvoja i turizma, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja, preko ovog organa.

Dostavljeno:

- Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja
- Uprava za inspekcijske poslove, Ekološka inspekcija
- a/a
- 02

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterска 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 440 500
Fax: +382 20 618 260 epamonteneprod@gmail.com • www.epa.org.me